

የ21ኛው ክፍለ ዘመን ይሁዲ

ከማተቤ መለስ ተሰማ

በ20ኛው ክፍለ ዘመን የኦርቶዶክስ ዘር በዓለም ላይ ማንገስን ሰነቆ የተነሳው የጀርመኑ ናዚ፣ በይሁዲያዊያን ላይ የፈጸመው የዘር ማጥፋት ሰቆቃ ዛሬ ድረስ የዓለምን ህዝብ ሲያሳዝን ይገኛል። አሁን በ21ኛው ክፍለዘመን ደግሞ ወያኔ የአማራኛ ቋንቋ ተናጋሪና የኦርቶዶክስ ተዋህዶ ሃይማኖት ተከታይ የሆነውን ኢትዮጵያውያን ከምድረገጽ ለማስወገድ እንደ ያኔው ናዚ ዘግናኝ ድርጊት በመፈጸም ላይ ነው።

ይህ የጥፋት ዘመቻ በአጋጣሚ የተከሰተ ሳይሆን በአቅድ ተነድፎ እየተከናወነ ያለ መሆኑን የሀዋሀቱ አንጋፋ ታጋይ አቶ ስብሃት ነጋ የአቶ ሐይለማርያም ደሳለኝን የኢስሙላ ጠቅላይ ሚኒስትርነት ሹመት አስመልክቶ ገዛ ተጋሩ ከተባለ ፓለቶክ ጋር ባደረጉት ቃለምልልስ፣ ስልጣንን ከኦርቶዶክስ እምነት ተከታይና ከአማራ ነጥቀነዋል አላማችንም የኸው ነበር ሲሉ ሰነምግባር ባልገራው አንደበታቸው በድፍረት መናገራቸው የወያኔ ጉዞ ከየት ወደትነት ማሳየት ከሚችሉ ኩነቶች እንደ አንዱ ሊወሰድ የሚገባው ነው።

ሟቹ ጠቅላይ አጥፊዎችን አቶ መለስ ዜናዊም፣ በአንድ ወቅት ይህንን የበሰበሰ ሐይማኖት ኦርቶዶክስንና አማራን ካላጠፋን መሪት ትክበዳቸውና መቸም ስሟን መጥራት ያስጠላቸው ነበር። ሀክገሪቷን በምንፈልገው መንገድ መምራት አንችልም። ያሉ ሲሆን የህንኑ ቃል ሳይቀነስ እንዳለ ፡ አማራው የራሱ የሆኑ ልጆች አጥቶ በረከት ሰሞንን ከኤርትራ እንደተበደረ ሁሉ፣ ከደቡብ ኢትዮጵያ የተዋሰኑ አቶ ተፈራ ዋልዋ የአዲስ አበባ ከተማ ከንቲሻ በነበሩበት ወቅት ደግመውታል።

ለነገሩም ሀዋሃት በኢትዮጵያ አቆጣጥር 1968 ዓ.ም ደደቢት ውስጥ እያለ በነደፈው የትግል ማንፈስቶው ላይ፣ ከአላማው የመጀመሪያው አድርጎ ያሰፈረው አማራን ማጥፋት የሚል ነው። በዚህ መርሃ ግብሩ መሰረት ለ17 አመት ባካሄደው ጦርነት ሁሉ የሚማርካቸውን ወታደሮች ዘራቸውን በመጠየቅ አማራነኝ ያለውን ብቻ መርጦ እየገደለ ሌላውን ማለትም እንደ አባዱ ገመዳና ኩማ ደመቅሳ አይነት ፈቃደኛ ምርኮኞችን ወደአራሱ ሰራዊት እንዲቀላቀሉ ሲያደረግ አልፏል። ያለውንና አማራ አለመሆኑ የተረጋገጠለትን ወደዬ ትውልድ መንደሩ ይመልስ ነበር።

ወያኔ በምዕራባውያን ሃክገሮች ሙሉ-ድጋፍ የኢትዮጵያን መንግስትነት በትረ ስልጣን ከጨበጠ በኋላም የመጀመሪያ ስራው ያደረገው ሌላው ኢትዮጵያውያን በአማራኛ ቋንቋ ተናጋሪው ሕዝብ ላይ እንዲነሳ መቀስቀስ ነበርና። አቶ ታምራት ላይኔ በሃረርጌ፣ በባሌ፣

በአርሴ፣ በቦረና፣ አቶ ዳዊይት ሮህንስ ደግሞ በጅማ፣ በወለጋ በኢሉባቦር ወ.ዘ.ተ.ኦሮሞኛ ቋንቋ ተናጋሪው ማህበረሰብ ባለበት ሁሉ እየተዘዋወሩ ይህ አማራ የተባለ ነፍጠኛ ለመቶ አመታት ሲዘርፍህ፣ ሲገፍህ ሲያስቃይህ ኖሯል። አሁን ሜዳውም ፈረሱም እነሆ፣ ልትበቀለው ትችላለህ በማለት ቀስቀሰው እንደተመለሱ በአርባጉጉ፣ በቦደኖ፣ በባሌ፣ አርሴ፣ በቦረና፣ በጅማ፣ በኢሉባቦር፣ አማረኛ ቋንቋ ተናጋሪው እየተመረጠ፣ አነገቱ በሰይፍ እየተቆረጠ፣ አራሱ በፋስ እየተፈለጠ፣ ሆዱ በሳንጃ እየተዘነጠለ፣ ከእነ ህይወቱ በገደል እየጣለ በሽዎች የሚቆጠር ህዝብ ያለቀ ሲሆን፣ ወለጋ አሰላ ውስጥ ደግሞ ከያለበት ተሰብስቦ በሳርቤት ውስጥ እንዲገባ ተደርጎ በአሳት ተቃጥሏል። ይህ የዘር ማጥፋት ዘመቻ አሁንም ተጠናክሮ ለመቀጠሉ፣ በቅርብ ከደቡብ ኢትዮጵያ ተመርጦ ገብረቱ እየተዘረፈ የተባረረው 75000 አማረኛ ተናጋሪ ምስክር ነው። ወያኔ እንዳቀነቀነውና ሌሎችም ተቀብለው እንዳስተጋቡለት፣ ነፍጠኝነት የብሔረሰብ ወይንም የዘርና የሃይማኖት መገለጫ አለዚያም የመደብ ባህሪ መከሰቻ አይደለም፣ ታሪክን አጣምሞ በመተርጎም እርካሽ የፖለቲካ ትርፍ ለማግኘት በማለም እንጅ። ነፍጠኛ የሚለው ስም በአንድ ወቅት በብሔረሰብ ሳይመርጡ ጎሳ ሳይለዩ ኢትዮጵያውያን፣ ለሃገር አንድነትና ነጻነት ተዋግተው እንዲሞቱ፣ ግዳጅ ሲሰጣቸው የተዋጊነት መለያ የተሰየመላቸው ስም ነበር እንደዛሬው ወታደር። በዚህ ግዳጅ ደግሞ የተሳተፈው አማራው ብቻም አልነበረም ሁሉም ኢትዮጵያዊ እንጅ፣ ዛሬ በምን መለኪያ ተመዘኖ ለአማራው እንደተሰጠና እንዴትም ስድብ እንደሆነ አይገባኝም።

የአማረኛ ቋንቋ ተናጋሪው ኢትዮጵያዊ የተገፋው በሌላው ቋንቋ ተናጋሪ ኢትዮጵያዊና አካባቢ በቻ አይደለም፣ ክልልህ ነው በተባለውም በከፋ ሁኔታ የቀጠለ ነው እንጅ። አማራው የሚያስተዳድረው የሚመራው ከራሱ አብራክ ያወጣው በሙያው የተካነ ልጅ እንደሌለው ተቆጥሮ የአማራ ክልል መሪ ሆነው ለረጅም አመት የተቀመጡት ከትግራይ ክልል ሄደው ምዕራብ ሃረርጌ፣ ሀብሮ አውራጃ ሂረና ወረዳ ከሰፈሩት ከቄስ ለገሰ የተወለዱትና የ1ኛ ደረጃ ት/ ቤት የአስፖርት አስተማሪ የነበሩት አቶ አዲሱ ለገሰ ሲሆኑ እኝህ ባለስልጣን የሰራ መጀመሪያቸው ያደረጉት ህዝቡ እንዲሸማቀቅ፣ በማንነቱ እንዲያፍርና አንገቱን እንዲደፉ ሞራሉ፣ ምግባራዊ ድፍረቱና ሰባዊ መብቱ ከውሰጡ እንደጭስ እየተነኑ እንዲጠፋ ለማድረግ፣ በአንድ ወይንም በሌላ መንገድ ከማህበረሰቡ የተገለሉ፣ ታሪካቸውን ለጥቅማቸው፣ ሰብናቸውን ለሆዳቸው አሳልፈው የሸጡ ደካሞችን በመመልመል በዘለፉና በስድብ አሰልጥነው በማሰማራት በጀምላ ነፍጠኛ፣ ትምክተኛ፣ ጥገኛ፣ ቢሮክራት ወ.ዘ.ተ. የሚሉ ውርጅብኞችን በሰፋት ማሰራጨትን ነበር።

ከዚያ በመቀጠል በመጀመሪያ ከሌሎች ክልሎች በተለየ በአማራ ክልል ከረጅም አመታት ጀምሮ የነበረውን የወባ መቆጣጠሪያ ጣቢያ በጠቅላላ በመዘጋት ከ1984 እስከ 1987 ድረስ የወባ ወረርሽኝ ገብቶ ከአንድ ቀበሌ በቀን ከ10 እስከ 15 የሚደርስ ሰው እየሞተ ቀባሪ እንኳን ያጣበት ሁኔታ ሲከሰት እንደ መንግስት አንድም የመከላከል ሙከራ ካለመደረጉም በላይ፣ በጤና ተዋልዶ ፕሮግራም ሰብብ አሁንም በየትኛውም

አካባቢ ያልተሞከረውን፣ አርሶ አደሩን በገንዘብ በማባበል፣ እንቢሲል በማስፈራራትና በማስገደድ ወደፊት ዘር እንዳይተካ የዘር ብልቱን በህኪሞች እንዲነካሽ በማድረግ የዘር ማጥፋት ዘመቻውን በከፍተኛ ደረጃ አካሂደውበታል። ዛሬም ይህ እኩይ ድርጊት ተጠናክሮ ቀጥሏል።

በሌላ በኩል ነግዶ አደሩን በዝባዥ፣ ጥገኛ ባለሀብት በማለት። እንደ ዶሮ ከጉልበቱ በላይ ለብሶ ያለመጨረሻ የሚኳትነውን አርሶአደር ደግሞ ቢሮክራት፣ ንክኪ በማለት፣ ንብረትና መሪቱን በመንጠቅ፣ ቅዬውን እየለቀቀ እንዲሰደድ፣ በማድረጋቸው 1993 ዓ.ም ህግና መንግስት ያለ መሰሎት፣ አዲስ አበባ ድረስ ተገዞ ፒያሳ ከሚገኘው ጊወርጊስ ቤተክርስቲያን አካባቢ በመስፈር፣ የቀን ሀሩር የሌሊት ቁር እየተፈራረቀበት እራብና ጥም እያሰቃየው ፍትህ ቢለምንና ቢማጸን ከወያኔ መንግስት ያገኘው መልስ ድብደባ እስራትና ግድያ ነበር። በዚህ ወቅት ከ80 የማያንሱ ሰዎች ለአቤቱታ እንደወጡ በወያኔ ደህንነቶች ታፈነው የት እንደደረሱ እስካሁን አይታወቅም። የተረፈው ሕይወቱን ለማስገባት ሲል ወደወለጋ በመሄድ ጠማደር መሪት መርጦ ሰፍሮ መኖር ሲጀምር፣ ደግሞ የወያኔ ካድሪዎች ወራሪ ጠላት የመጣበት በማስመስል የአካባቢ ኗሪ የኦሮሞኛ ቋንቋ ተናጋሪ የሆነውን ማህበረሰብ ቀስቅሰው በማስነሳት ከአማራ ክልል ሄዶ በሰፈረው ህዝብ ላይ ጦርነት አስከፍተው፣ ሴትና ሕጻናትን እንኳን ሳይተው በጅምላ በመጨፍጨፍ ከ6000 ያላነሰ አማረኛ ቋንቋ ተናጋሪ ህዝብ እንዲያልቅ አድርገዋል።

ከዚህ ተርፎ ምንም ንብረት ሳያንጠለጥል፣ ሚስት የባሏን ባል የሚሰቱን ወላጅ የልጁን ልጅ የወላጁን እሪሳ እየተራመደ አባይን ተሻግሮ ጎጃም ቡሪ ከተማ ሲሰፍር የማስተናገድ ሃላፊነት የነበረባቸው የአማራ ክልል ባለስልጣናት፣ ዘር ብለው አለማያት ብቻ ሳይሆን ግብርስናይ ድርጅቶች የሚሰጡት እርዳታ ፈጥኖ እንዳይደርስ ቢሮክራሴያዊ መሰናክል በመፍጠር በርካታ መዳን የሚችሉ ቁስለኞች እንዲሞቱ አድርገዋል። በእነዚህና የመሳሰሉ የረቀቁ የዘር ማጥፋት ዘዴዎች ያለቀውን አማረኛ ተናጋሪ በተመለከተ ከሁለት አመት ገደማ በፊት በተደረገው የህዝብና ቤት ቆጠራ ውጤት ሪፖርት 2.4 ሚሊዮን የአማራ ህዝብ እንደተወገደ ለፓርላማው በኩራት ተገልጿል። በተዘዋዋሪ የአማራን ዘር የማጥፋት ዘመቻችን በእቅዱ መሰረት ግቡን እየመታ ነው የሚል ሪፖርት እንደሆነ ነው ለእኔ የሚሰማኝ።

እንዲህ ገፋገፋ እስከዳር ነው እንጅ።

መሀል መሃል ስንል አስወጡን ከደጅ።

እንዳሉት አቶ ዳዊት ወ/ጊዮርጊስ አማረኛ ተናጋሪው ህዝብ፣ በወያኔም ሆነ በሌላ ቋንቋ ተናጋሪ ወገኑ እንዲህ እስከመጨረሻው ዳር ድረስ ሊገፋ የቻለበት ምክንያት ምንድን ነው? እንደዚህ በእየቦታው የሚሳደደው፣ የሚገደለው፣ የሚዘረፈው፣ የሚገፈፈው፣ የሚቀረደው ለምንድን ነው? ምን ስለአጠፋ ነው? አስቀድሞ የተሰራ በደል ካለሰ? ያሁኑ ትውልድ የቅድመ አያቱን እዳ መክፈል አለበት ወይ? ደግሞስ የትኛው መሪ ነበር አማራና ዛሬ አማራ እንደተጠያቂ የሚታይው? ምኒልክ እናታቸው ኦሮሞ ነበሩ፣ ሀይለ

ሰላሴ እናታቸው ጉራጌ ሲሆኑ አባታቸው የኦሮሞው ተወላጅ መኮንን ጉደሳ ናቸው ፤ መንግስቱ አባታቸው ኦሮሞ ናቸው። ምን ስለሆነ ነው ተጠያቂ የሚሆነው? አማረኛ ቋንቋ ተናጋሪው ማህበረሰብ፣ ከየአቅጣጫው ይህ ሁሉ ማት ሲወርድበት፣ ለምንድን ነው ዝም ብሎ የተቀመጠው? በእውነት ወያኔ እንደሚለው ፈሪና ሽንታም ስለሆነ ነው? በእውነት አማራ እራሱን መከላከልና ቃታመሳብ የማይቻል ደካማ ፍጡር ነው? ወ.ዘ.ተ.የሚሉ ጥያቄዎች ዘወትር እንደ ስራት አልባ የጉንዳን ስራዊት በአእምሮዬ እንደተተራመሱ መልስ ሳያገኙ፣ ቀንን ቀን እየተካው የማያቋርጠው የወራት ጎርፍ እያጋፈለ አልፎ ጊዜ በነበር ጢሻውሰጥ በመስረግ ላይ ነው ያለው።

አሁንም ከአቶ ዳዊት ወ/ጊዮርጊስ ግጥም አንድ ስንኝ ልዋስ አትንኩኝ ላይ ነበር እስከ ትናንትና

እረ እግዚወ በሉ ወዴት ሄደ ጀግና

እንዳሉት እኔን እንደሚገባኝና በታሪክ እንደሚውቀውም አማረኛ ተናጋሪው፣ ኢትዮጵያዊ ትናንት ከእራሱ አልፎ ሀገር ሲወረር ድንበር ሲደፈር፣ ቀድሞ ደርሶ ከአእምሮ፣ ከጉልበት፣ ከጊዜና ከገንዘብ ባሻገር የአካልና የህይወት መሷእትነት ሲከፍል የኖረ ነበር፣ ዛሬ ግን ቀኝህን ሲመታህ ግራህን አቅርብለት እንደሚለው ስብከተ ሃይማኖት አይነት አቋም በማራመዱ ተፈርቶ ሳይሆን ተንቆ ከመጠላትና እራሱን መከላከል ከማይችልበት ደረጃ ላይ ደረሷል። ለምን? ይህንን ጥያቄ ያገባኛል የሚል ሁሉ ሊመልሰው የሚገባ ነው ብዬ አስባለሁ።

ጥንት አባቶቻችን አነበሶች ነበሩ

እኛስ ደመት ሆነ ምንድን ነው ነገሩ

እንደተባለው ከእያቅጣጫው እንደዚህ ሲገፋና ይህ ሁሉ የግፍ አዝመራ ሲወቃበት ዝም ብሎ እንዲቀበል ያደረገውን ነገር አንጥሮ በማወቅ ሌላው ቢቀር ዘርን ከመጥፋት ለመከላከል እንኳን ለምን ማለትን መጀመር የአማረኛ ቋንቋ ተናጋሪው ኢትዮጵያዊ ሁሉ ተገዶ የሚገባበት ሃቅ ይመስለኛል።

የከፋው ሲያለቅስ ደስ ያለው ሲዘፍን

ያለው ሞልቶት ሲያፈስ የሌለው ሲለምን

እንዳሉት አዲስ ዓለማዮሁ ወያኔዎች ሲዘፍኑ ሞለቷቸው የውጭ ሃገር ባንክን በገንዘብ ሲያጨናንቁ የአማረኛ ቋንቋ ተናጋሪው ማህበረሰብ ግን ለ21 አመት በርሀብ፣ በእርዛት፣ በሰው ሰራሽ በሽታ፣ በዱላ፣ በጎራዴ፣ በሳንጃ፣ በጥይት በገደል፣ በእሳት ወ.ዘ.ተ እንደቅጠል እረግፏል፣ የተረፈውና ነገ ምን ይደርሱብኝ ይሆን በማለት ስጋው በስጋት አልቆ ያለምንም በህይወት የመቆየት ዋስትና ፣ቀጣይ መጻቱን በመጠባበቅ ላይ ያለውም ቢሆን ዛሬ ዘርቶ መቃሚያ፣ ወልዶ መሳሚያ፣ ፈትም መኖሪያ በሁሉም መቀበሪያ ሃገር ተነፍጎና እስከመጨረሻው ተገፍቶ በገዛ ሀገሩ ላይ ሰደተኛ ሆኖ ነው ያለው። እንግዲህ ከዚህ የከፋ ምን እስኪመጣ ይሆን የሚጠበቀው???? ይሁዲዎች ልክ እንደ አሁኑ

አማረኛ ቋንቋ ተናጋሪው ህዝብ በሁሉም ሲገፉ፣ እራሽያና ኢትዮጵያ ከለላ ሰጥተዋቸው ነበር። አማራውን ግን በወደቀ እንጨት ምሳር ይበዛበታል እንዲሉ። ቤተክርስቲያን ወይም መስጊድ እንደገባች ውሻ የሁሉም ክንድ መሞከሪያና አፍ መፍቻ ነው የሆነው። ይሁዲዎች ዘራቸው ሳይጠፋ ለዛሬው ደረጃ የደረሱት በዝምታ ሳይሆን እራሳቸውን በመከላከላቸው ነው። አማራውስ?????

ሃገሩን አልከዳ ወገን አልበደል።

ምነ እንዲህ ተገፋ ኢትዮጵያን ባለ።

እንዲህ ተነገረ በድፍረት ተወራ።

ሽንታም ነህ ተባለ ዝም ሲል አማራ።

አዎ! ሽንታም ነበር እጅግ ዘረ ብዙ።

ድንበር አስከባሪ በደሙ በወዙ።

እርግጥ አማረኛ ተናጋሪው ማህበረሰብ፣ ማንነቱ ኢትዮጵያዊነቱ ነው። የዘር፣ የሃይማኖት የቋንቋ ልዩነትንም አያውቅም። አማረኛ ተናጋሪውና የኦርቶዶክስ ተዋህዶ ሃይማኖት ለኢትዮጵያና ኢትዮጵያዊነት ደምና ስጋ ናቸው። አንዱ ካለ አንዱ የማይኖሩ። ወያኔ በድርጊት ፕሮግራም ነድፎ ለ21 አመት የሰራበትም፣ ኢትዮጵያን ለማጥፋት በመጅመሪያ አማረኛ ተናጋሪውና የኦርቶዶክስ እምነትን ማጥፋትን ነው።

እነመለስ፣ ሰብሀትና ተፈራም ሲነግሩን የኖሩትና እየነገሩን ያሉት ይኸንኑ ሃቅ ነው። አሁን ያለው አማራጭ ሁለት ነው እሱም ወያኔ እቅዱን ይፈጽም ዘንድ እጅን አጣጥፎ በመቀመጥ ዘርም ሃይማኖትም፣ ሃገርም ሲጠፋ ማያት፣ ወይም እንቢ ብሎ ሁሉንም ከጥፋት ማዳን ነው። እራስን፣ ሃይማኖትንና ሃገርን ከጥፋት ለመከላከል ደግሞ የግድ በቋንቋና በሃይማኖት መደራጀትን የሚጠይቅ አይደለም። በእያለበት ድርጅትም ሆነ የሰራ መስክ እራሱን ለማስከበር ቆራጥ እርምጃ መውሰድና ለሚሰነዘርበት ተንኮላ ሁሉ ነገሮችን ሳይንቅ ፈርጣጣ አጻፋውን ከምርና በቁጭት መመለስ ከቻለ በቂ ነው።

እስካሁን አርቆ በማሰቡ፣ በመታገሱ፣ በመለሳለሱ በሁሉም ወገኑ በሁሉም አቅጣጫ እስከመጨረሻው ጠርዝ ድረስ ተገፋ፣ ሰደት፣ ውርደት፣ ሞት ተፈረደበት፣ ሽንታም ነህም ተባለ። አጥንት የሚሰብር ውርደት ደረሰበት፣ በሀገሩላይ ሰደተኛ ሆነ፣ በየሄደበት ተናቀ ተደቀደቀም፣ አይበቃም ወይ።????

ኢ.ሜልmatebemelese@yahoo.com

